

[Strona Główna](#) > ... > [Wszczęcie Postępowania Sądowego](#) > [Gdzie i jak](#) > [Prawo Którego Kraju Zostanie Zastosowane?](#) > Lithuania

Prawo którego kraju zostanie zastosowane?

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

1 Źródła obowiązujących przepisów

1.1 Przepisy krajowe

Księga pierwsza część I rozdział II kodeksu cywilnego Republiki Litewskiej

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych („Rzym I”)

Rozporządzenie (WE) nr 864/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. dotyczące prawa właściwego dla zobowiązań pozaumownych („Rzym II”)

Rozporządzenie Rady (UE) nr 1259/2010 z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia w życie wzmocnionej współpracy w dziedzinie prawa właściwego dla rozwodu i separacji prawnej

1.2 Wielostronne konwencje międzynarodowe

Konwencja haska z dnia 5 października 1961 r. dotycząca kolizji praw w przedmiocie formy rozporządzeń testamentowych

Konwencja haska z dnia 5 października 1961 r. o właściwości organów i prawie właściwym w zakresie ochrony małoletnich

Konwencja haska z dnia 4 maja 1971 r. o prawie właściwym dla wypadków drogowych

Konwencja haska z dnia 2 października 1973 r. o prawie właściwym dla zobowiązań alimentacyjnych

Konwencja o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwarta do podpisu w Rzymie dnia 19 czerwca 1980 r.

Konwencja haska z dnia 19 października 1996 r. o jurysdykcji, prawie właściwym, uznawaniu, wykonywaniu i współpracy w zakresie odpowiedzialności rodzicielskiej oraz środków ochrony dzieci

Konwencja z dnia 30 października 2007 r. o jurysdykcji i uznawaniu oraz wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych (nowa konwencja lugańska)

1.3 Główne konwencje dwustronne

- *Umowa między Republiką Litewską a Republiką Armenii o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych*
- *Umowa między Republiką Litewską a Republiką Azerbejdżanu o pomocy prawnej i stosunkach prawnych*

w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych

- *Umowa między Republiką Litewską a Republiką Uzbekistanu o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych*
- *Umowa między Republiką Litewską a Republiką Kazachstanu o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych*
- *Protokół do Umowy między Republiką Litewską a Republiką Kazachstanu o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych*
- *Umowa między Republiką Litewską a Ukrainą o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych*
- *Umowa między Republiką Litewską a Republiką Mołdawii o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych*
- *Umowa między Republiką Litewską a Rzeczpospolitą Polską o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych, pracowniczych i karnych*
- *Umowa między Republiką Litewską, Republiką Estońską i Republiką Łotewską o pomocy prawnej i stosunkach prawnych*
- *Umowa między Republiką Litewską a Republiką Białorusi o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych*
- *Umowa między Republiką Litewską a Chińską Republiką Ludową o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych i karnych*
- *Umowa między Republiką Litewską a Federacją Rosyjską o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych*
- *Umowa między Republiką Litewską a Republiką Turcji o współpracy prawnej i sądowej w sprawach cywilnych i handlowych*

2 Wdrożenie norm kolizyjnych

2.1 Czy istnieje obowiązek stosowania przez sąd norm kolizyjnych z urzędu?

Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy Republiki Litewskiej o sądach przy rozpoznawaniu spraw sądy kierują się konstytucją Republiki Litewskiej, ustawami, umowami międzynarodowymi, których Republika Litewska jest stroną, uchwałami rządu oraz innymi aktami prawnymi obowiązującymi w Republice Litewskiej, które nie są sprzeczne z prawem. Zgodnie z art. 1.10 ust. 1 kodeksu cywilnego Republiki Litewskiej prawo obce ma zastosowanie do stosunków na gruncie prawa cywilnego, jeżeli wynika to z postanowień umów międzynarodowych, których Republika Litewska jest stroną, postanowień umów zawartych między stronami postępowania lub przepisów ustaw Republiki Litewskiej.

2.2 Odesłanie

Zgodnie z art. 1.14 kodeksu cywilnego Republiki Litewskiej, jeżeli właściwe prawo obce przewiduje odesłanie zwrotne do prawa Republiki Litewskiej, prawo Republiki Litewskiej ma zastosowanie wyłącznie w przypadkach przewidzianych w tym kodeksie lub w prawie obcym. Jeżeli właściwe prawo obce przewiduje odesłanie do prawa państwa trzeciego, prawo państwa trzeciego ma zastosowanie wyłącznie w przypadkach przewidzianych w litewskim kodeksie cywilnym lub w prawie państwa trzeciego. Jeżeli prawo obce mające zastosowanie przy ustalaniu stanu cywilnego osoby odsyła do prawa Republiki Litewskiej, stosuje się prawo Republiki Litewskiej. Powyższe zasady nie obowiązują, w przypadku gdy strony czynności prawnej wybiorą prawo właściwe m.in. przez wskazanie prawa właściwego dla formy czynności prawnej oraz prawa właściwego dla zobowiązań pozaumownych. Jeżeli zgodnie z przepisami prawa prywatnego międzynarodowego wymagane jest zastosowanie postanowień umowy lub konwencji międzynarodowej, kwestie związane z odesłaniem zwrotnym i odesłaniem do prawa państwa trzeciego regulują postanowienia właściwej umowy lub konwencji międzynarodowej.

2.3 Zmiana łącznika

Kodeks cywilny Republiki Litewskiej nie zawiera ogólnej zasady w tym zakresie.

2.4 Wyjątki od normalnego stosowania norm kolizyjnych

Zgodnie z art. 1.11 kodeksu cywilnego Republiki Litewskiej przepisy prawa obcego nie mają zastosowania, jeżeli ich zastosowanie byłoby sprzeczne z porządkiem publicznym ustanowionym na mocy konstytucji Republiki

Litewskiej oraz na mocy innych ustaw. W takich przypadkach zastosowanie mają przepisy prawa cywilnego Republiki Litewskiej. Bezwzględnie obowiązujące przepisy prawa Republiki Litewskiej lub innego państwa, z którym spór jest najściślej związany, mają zastosowanie bez względu na to, że strony wybrały inne prawo obce w drodze porozumienia. Przy rozstrzyganiu tego rodzaju kwestii sąd bierze pod uwagę charakter i cele tych przepisów oraz skutki ich zastosowania lub niezastosowania. Prawo obce będące prawem właściwym zgodnie z przepisami kodeksu cywilnego Republiki Litewskiej może nie zostać zastosowane, jeżeli w świetle wszystkich okoliczności sprawy prawo to nie ma wyraźnego związku ze sprawą lub jej częścią, a sprawa jest ściślej związana z prawem innego państwa. Zasada ta nie obowiązuje, jeżeli prawo właściwe zostało wybrane w drodze porozumienia między stronami czynności prawnej.

2.5 Stwierdzenie prawa obcego

Zgodnie z art. 1.12 kodeksu cywilnego Republiki Litewskiej w przypadkach przewidzianych w [umowach międzynarodowych](#) lub [ustawach](#) Republiki Litewskiej sąd stosuje prawo obce oraz dokonuje wykładni i ustala treść tego prawa z urzędu. Jeżeli zastosowanie prawa obcego jest przewidziane w umowie zawartej między stronami, strona powołująca się na prawo obce powinna przedstawić wszystkie dowody dotyczące treści tego prawa obcego, uwzględniając oficjalną wykładnię tego prawa, praktykę jego stosowania oraz doktrynę prawną danego państwa. Na wniosek strony postępowania sąd może udzielić wsparcia w zgromadzeniu informacji na temat właściwego prawa obcego. Jeżeli sąd lub strona powołująca się na prawo obce nie wywiąże się ze wspomnianych obowiązków, zastosowanie ma prawo Republiki Litewskiej. W wyjątkowych przypadkach, w których zachodzi konieczność podjęcia pilnych działań w celu ochrony praw lub majątku określonej osoby do czasu określenia prawa właściwego dla rozpoznania sporu i ustalenia treści tego prawa, sąd może rozstrzygać pilne kwestie, stosując prawo Republiki Litewskiej.

3 Normy kolizyjne

3.1 Zobowiązania umowne i akty prawne

Zgodnie z art. 1.37 kodeksu cywilnego Republiki Litewskiej zobowiązania umowne podlegają prawu wybranemu przez strony zobowiązania w drodze porozumienia. Takie porozumienie między stronami może być przewidziane w umowie zawartej między nimi lub może wynikać z okoliczności faktycznych sprawy. Strony mogą – w drodze porozumienia – wybrać prawo konkretnego państwa, które będzie stosowane do całości umowy lub jej części. Strony mogą w dowolnej chwili – w drodze porozumienia – zmienić wcześniej wybrane prawo właściwe mające zastosowanie do zobowiązania umownego na inne prawo. Zmiana prawa właściwego działa wstecz, ale nie można się na nią powołać przeciwko osobom trzecim i nie skutkuje ona nieważnością umowy. Fakt, że strony wybrały w drodze porozumienia prawo obce jako właściwe dla umowy, nie daje podstaw do odmowy zastosowania bezwzględnie obowiązujących przepisów Republiki Litewskiej lub innego państwa, których strony nie mogą zmienić ani uchylić w drodze porozumienia.

Jeżeli strony nie wybrały prawa właściwego, stosuje się prawo państwa, z którym zobowiązanie umowne jest najściślej związane. W takim przypadku domniemywa się, że państwem najściślej związanym z zobowiązaniem umownym jest państwo, na terytorium którego znajduje się:

- 1) miejsce zamieszkania lub siedziba zarządu strony zobowiązanej do spełnienia najbardziej charakterystycznego dla umowy zobowiązania. Jeżeli zobowiązanie ma ściślej związek z prawem państwa miejsca prowadzenia działalności strony, na której spoczywa zobowiązanie, zastosowanie ma prawo tego państwa;
- 2) nieruchomości, jeżeli przedmiotem umowy jest prawo do nieruchomości lub prawo do użytkowania nieruchomości;
- 3) główne miejsce prowadzenia działalności przewoźnika w chwili zawarcia umowy przewozu, jeżeli ładunek załadowano w tym samym państwie, w którym znajduje się główne miejsce prowadzenia działalności przewoźnika, lub jeżeli siedziba główna wysyłającego lub miejsce wysyłki znajduje się w tym samym państwie co główne miejsce prowadzenia działalności przewoźnika.

Ten ostatni przepis nie ma zastosowania w przypadku braku możliwości ustalenia miejsca spełnienia zobowiązania najbardziej charakterystycznego dla umowy oraz braku możliwości przyjęcia domniemania, o którym mowa w tym punkcie, z uwagi na fakt, że z okoliczności sprawy jednoznacznie wynika, że umowa jest ściślej powiązana z innym państwem.

Umowy ubezpieczenia podlegają prawu państwa siedziby ubezpieczyciela lub – w przypadku ubezpieczenia nieruchomości – prawu państwa, w którym położona jest dana nieruchomość.

Umowy o arbitraż podlegają prawu właściwemu dla umowy głównej lub – w braku takiej umowy – prawu miejsca, w którym zawarto umowę o arbitraż, a w przypadku braku możliwości ustalenia miejsca zawarcia tej umowy – prawu państwa, w którym prowadzone jest postępowanie arbitrażowe.

Umowy zawierane na giełdzie papierów wartościowych lub w ramach aukcji podlegają prawu państwa, w którym znajduje się giełda papierów wartościowych lub w którym przeprowadzono aukcję.

Zgodnie z art. 1.39 kodeksu cywilnego Republiki Litewskiej prawo stron umowy do wyboru prawa właściwego dla zobowiązania umownego ustanowione w art. 1.37 tego kodeksu nie pozbawia konsumenta prawa do obrony swoich interesów przy wykorzystaniu instrumentów i środków zaskarżenia przewidzianych w prawie państwa jego miejsca zwykłego pobytu ani nie ogranicza tego prawa, pod warunkiem że:

- 1) umowę konsumencką zawarto w państwie miejsca zwykłego pobytu konsumenta na podstawie oferty specjalnej lub reklamy dostępnej w tym państwie;
- 2) druga strona umowy nakłoniła konsumenta do udania się do państwa trzeciego w celu zawarcia umowy;
- 3) druga strona umowy lub jej pełnomocnik otrzymali zamówienie od konsumenta w państwie jego miejsca zwykłego pobytu.

Jeżeli strony umowy konsumenckiej nie wybrały prawa właściwego, zastosowanie ma prawo państwa miejsca zwykłego pobytu konsumenta. Przepisy wspomnianego artykułu kodeksu nie mają zastosowania do umów przewozu ani do umów o świadczenie usług, jeżeli świadczenie usług na rzecz konsumenta odbywa się wyłącznie w państwie innym niż Republika Litewska.

Zgodnie z art. 1.38 kodeksu cywilnego Republiki Litewskiej prawo właściwe dla formy czynności prawnej ustala się zgodnie z przepisami art. 1.37 ust. 1 kodeksu. Jeżeli strony czynności prawnej nie wybrały prawa właściwego w drodze porozumienia, forma czynności prawnej podlega prawu właściwemu dla miejsca jej dokonania. Umowa zawarta między stronami znajdującymi się w różnych państwach jest również ważna, jeżeli jej forma spełnia wymogi prawne dotyczące formy takiej czynności prawnej obowiązujące w przynajmniej jednym z tych państw. Forma czynności prawnych dotyczących dowolnych nieruchomości lub praw do nieruchomości musi spełniać wymogi przewidziane w prawie państwa, w którym znajduje się dana nieruchomość. Formę umów konsumenckich reguluje prawo miejsca zwykłego pobytu konsumenta.

Zgodnie z art. 1.40 kodeksu cywilnego Republiki Litewskiej formę pełnomocnictwa reguluje prawo państwa, w którym udzielono pełnomocnictwa. Termin ważności pełnomocnictwa, jeżeli nie wyznaczono go w samym pełnomocnictwie, a także prawa i obowiązki pełnomocnika, wzajemną odpowiedzialność mocodawcy i pełnomocnika oraz ich odpowiedzialność względem osób trzecich reguluje prawo państwa, w którym pełnomocnik dokonuje czynności.

Zgodnie z art. 1.41 kodeksu cywilnego Republiki Litewskiej umowy darowizny podlegają prawu państwa miejsca zwykłego pobytu lub miejsca prowadzenia działalności darczyńcy, z wyjątkiem umów darowizny dotyczących nieruchomości, do których stosuje się prawo miejsca położenia nieruchomości. Umowa darowizny nie może zostać uznana za nieważną, jeżeli jej forma spełnia wymogi przewidziane w prawie państwa, w którym ją zawarto, lub w prawie państwa miejsca zwykłego pobytu lub miejsca prowadzenia działalności darczyńcy.

Zgodnie z art. 1.42 kodeksu cywilnego Republiki Litewskiej stosunki związane z cesją wierzytelności i przeniesieniem długu reguluje prawo wybrane przez strony w drodze porozumienia. Na prawo wybrane przez strony nie można się powołać wobec dłużnika przy cesji wierzytelności, chyba że dłużnik wyrazi na to zgodę. Jeżeli strony nie wybrały prawa właściwego, stosunek związany z cesją wierzytelności i przeniesieniem długu podlega prawu właściwemu dla głównego zobowiązania, z którego wynika cesja (przeniesienie) wierzytelności (długu). Forma stosowana do cesji wierzytelności lub przeniesienia długu podlega prawu właściwemu dla cesji wierzytelności lub przeniesienia długu.

Zastosowanie mają również przepisy rozporządzenia Rzym I.

3.2 Zobowiązania pozaumowne

Zgodnie z art. 1.43 kodeksu cywilnego Republiki Litewskiej prawa i obowiązki stron wynikające z zobowiązań z tytułu wyrządzonej szkody reguluje prawo państwa, w którym dokonano czynu lub w którym zaistniały inne okoliczności skutkujące powstaniem szkody, lub prawo państwa, w którym poniesiono szkodę. Wyboru w tym zakresie dokonuje poszkodowany. W przypadku braku możliwości ustalenia państwa, w którym dokonano czynu lub w którym zaistniały inne okoliczności, lub państwa, w którym poniesiono szkodę, zastosowanie ma prawo państwa, z którym powództwo o odszkodowanie jest najściślej związane. Po wystąpieniu szkody strony mogą uzgodnić, że odszkodowanie będzie podlegało prawu siedziby sądu. Jeżeli obydwie strony mają miejsce zwykłego pobytu w tym samym państwie, do odszkodowań stosuje się prawo tego państwa.

Zobowiązania wynikające ze szkód wyrządzonych przez produkty wadliwe reguluje prawo państwa, w którym doszło do szkody, jeżeli miejsce zwykłego pobytu poszkodowanego lub miejsce prowadzenia działalności osoby odpowiedzialnej za szkodę znajduje się w tym państwie lub jeżeli poszkodowany zakupił produkt w tym państwie. Jeżeli miejsce prowadzenia działalności osoby odpowiedzialnej za szkodę znajduje się w państwie miejsca zwykłego pobytu poszkodowanego lub jeżeli poszkodowany zakupił produkt w państwie, w którym ma miejsce zwykłego pobytu, stosuje się prawo państwa miejsca zwykłego pobytu poszkodowanego. Jeżeli prawa właściwego nie można ustalić na podstawie kryteriów przedstawionych w tym akapicie, stosuje się prawo państwa miejsca prowadzenia działalności osoby odpowiedzialnej za powstanie szkody, chyba że podstawą roszczenia powoda jest prawo państwa, w którym poniesiono szkodę.

Prawo właściwe dla zobowiązań wynikających ze szkody reguluje warunki pociągnięcia do odpowiedzialności cywilnej, zakres tej odpowiedzialności, ustalenie osoby odpowiedzialnej oraz warunki zwolnienia z odpowiedzialności cywilnej.

Zgodnie z art. 1.44 kodeksu cywilnego Republiki Litewskiej prawo właściwe dla roszczeń o odszkodowanie z tytułu szkody wyrządzonej w chwili wypadku ustala się zgodnie z postanowieniami Konwencji o prawie właściwym dla wypadków drogowych.

Zgodnie z art. 1.45 kodeksu cywilnego Republiki Litewskiej roszczenia o odszkodowanie z tytułu szkody niemajątkowej wyrządzonej przez środki masowego przekazu reguluje prawo państwa miejsca zwykłego pobytu lub miejsca prowadzenia działalności poszkodowanego, prawo państwa, w którym doszło do wystąpienia szkody, lub prawo państwa miejsca zwykłego pobytu lub miejsca prowadzenia działalności osoby odpowiedzialnej za wyrządzenie szkody. Wyboru w tym zakresie dokonuje poszkodowany. Prawo do odpowiedzi (sprostowania) reguluje prawo państwa, w którym opublikowano odnośny materiał lub w którym materiał ten został wyemitowany w radiu lub telewizji.

Zgodnie z art. 1.46 kodeksu cywilnego Republiki Litewskiej roszczenia o naprawienie szkody wyrządzonej na skutek nieuczciwej konkurencji reguluje prawo państwa, na którego rynku wystąpiły negatywne skutki nieuczciwej konkurencji. Jeżeli nieuczciwa konkurencja wywarła wpływ wyłącznie na interesy jednej osoby fizycznej, prawem właściwym jest prawo państwa, w którym poszkodowany ma miejsce prowadzenia działalności.

Zastosowanie mają również przepisy rozporządzenia Rzym II.

3.3 Status osoby, aspekty odnoszące się do stanu cywilnego osoby (imię i nazwisko, miejsce zamieszkania, zdolność)

Zgodnie z art. 1.15 kodeksu cywilnego Republiki Litewskiej cudzoziemcy przebywający na terytorium Republiki Litewskiej mają taką samą zdolność do czynności prawnych jak obywatele Republiki Litewskiej. Przepisy prawa Republiki Litewskiej mogą przewidywać wyjątki od tej zasady. Moment urodzenia lub śmierci cudzoziemców ustala się zgodnie z prawem państwa ich miejsca zwykłego pobytu (art. 2.12 kodeksu) w chwili narodzin lub śmierci. Bezpaństwowcy przebywający na terytorium Republiki Litewskiej mają taką samą zdolność do czynności prawnych jak obywatele Republiki Litewskiej. Przepisy prawa Republiki Litewskiej mogą przewidywać wyjątki od tej zasady. Moment urodzenia lub śmierci bezpaństwowców ustala się zgodnie z prawem państwa ich miejsca zwykłego pobytu w chwili narodzin lub śmierci.

Zgodnie z art. 1.16 kodeksu cywilnego Republiki Litewskiej zdolność do czynności prawnych cudzoziemców i bezpaństwowców reguluje prawo państwa ich miejsca zwykłego pobytu. Jeżeli takie osoby nie mają miejsca

zwykłego pobytu lub nie sposób jest z odpowiednią dozą pewności ustalić takiego miejsca, ich zdolność do czynności prawnych reguluje prawo państwa, w którym dokonali czynności prawnej. Jeżeli osoba zamieszkuje w więcej niż jednym państwie, stosuje się prawo państwa, z którym osoba ta jest najściślej związana. Cudzoziemcy i bezpaństwowcy zamieszkujący na stałe w Republice Litewskiej mogą zostać uznani za osoby pozbawione zdolności do czynności prawnych w określonych obszarach lub za osoby o ograniczonej zdolności do czynności prawnych w określonych obszarach lub mogą otrzymać pomoc przy podejmowaniu decyzji, zgodnie z procedurą przewidzianą w przepisach prawa Republiki Litewskiej. Zmiana miejsca zwykłego pobytu pozostaje bez wpływu na zdolność do czynności prawnych, jeżeli zdolność została nabyta przed zmianą miejsca zwykłego pobytu.

Zgodnie z art. 1.17 kodeksu cywilnego Republiki Litewskiej osoba nie może powołać się na brak zdolności do czynności prawnych zgodnie z prawem państwa jej miejsca zwykłego pobytu, jeżeli miała zdolność do czynności prawnych zgodnie z prawem państwa, w którym dokonano czynności prawnej, chyba że druga strona czynności wiedziała lub powinna była wiedzieć o braku zdolności do czynności prawnych tej osoby zgodnie z prawem państwa jej miejsca zwykłego pobytu. Przepisy te nie mają zastosowania do prawa rodzinnego i prawa spadkowego ani do praw rzeczowych.

Zgodnie z art. 1.18 kodeksu cywilnego Republiki Litewskiej cudzoziemców i bezpaństwowców uznaje się za zaginionych lub zmarłych zgodnie z prawem państwa ich ostatniego znanego miejsca zwykłego pobytu.

3.4 Ustanowienie więzi rodzicielskiej z dzieckiem, w tym przysposobienie

3.4.1 Ustanowienie więzi rodzicielskiej z dzieckiem

Pochodzenie dziecka (uznanie, ustalenie lub zaprzeczenie ojcostwa lub macierzyństwa) ustala się zgodnie z prawem państwa, którego dziecko stało się obywatelem w chwili urodzenia, albo zgodnie z prawem państwa uznawanego za państwo miejsca zwykłego pobytu dziecka w chwili jego urodzenia, albo zgodnie z prawem państwa miejsca zwykłego pobytu jednego z rodziców dziecka bądź prawem państwa obywatelstwa jednego z rodziców dziecka w chwili jego urodzenia, w zależności od tego, które prawo jest korzystniejsze dla dziecka. Skutki ustalenia pochodzenia dziecka reguluje prawo państwa miejsca zwykłego pobytu dziecka. Zdolność ojca (matki) do uznania ojcostwa (macierzyństwa) dziecka reguluje prawo państwa, w którym ojciec lub matka ma miejsce zwykłego pobytu w chwili uznania ojcostwa (macierzyństwa). Formę uznania ojcostwa (macierzyństwa) reguluje prawo miejsca uznania ojcostwa (macierzyństwa) lub prawo państwa miejsca zwykłego pobytu dziecka (art. 1.31 kodeksu cywilnego). Stosunki osobiste i majątkowe między dziećmi a rodzicami reguluje prawo państwa miejsca zwykłego pobytu dziecka. Jeżeli żadne z rodziców dziecka nie ma miejsca zwykłego pobytu w państwie miejsca zwykłego pobytu dziecka, a dziecko i oboje jego rodzice są obywatelami tego samego państwa, stosuje się prawo państwa, którego wszyscy są obywatelami (art. 1.32 kodeksu cywilnego).

3.4.2 Przysposobienie

Stosunki wynikające z przysposobienia reguluje prawo państwa miejsca zwykłego pobytu dziecka. Jeżeli nie ma wątpliwości, że przysposobienie dziecka zgodnie z prawem państwa miejsca zwykłego pobytu przysposobianego nie doprowadzi do uznania przysposobienia w państwie miejsca zwykłego pobytu lub obywatelstwa jednego z rodziców lub obojga rodziców adopcyjnych, takiego przysposobienia można dokonać zgodnie z prawem tych państw, pod warunkiem że nie będzie to sprzeczne z dobrem dziecka. Jeżeli nie jest pewne, czy przysposobienie zostanie uznane w innym państwie, przysposobienie jest zabronione. Stosunki między dzieckiem przysposobionym, jego rodzicami adopcyjnymi oraz ich bliskimi reguluje prawo państwa miejsca zwykłego pobytu jednego z rodziców lub obojga rodziców adopcyjnych (art. 1.33 kodeksu cywilnego).

3.5 Związek małżeński, pary, które nie zawarły związku małżeńskiego/konkubenci, związki partnerskie, rozwód, separacja sądowa, obowiązki alimentacyjne

3.5.1 Związek małżeński

Zdolność do zawarcia małżeństwa i inne warunki wstąpienia w związek małżeński reguluje prawo Republiki Litewskiej. Związek małżeński powinien zostać zarejestrowany w rejestrze stanu cywilnego Republiki Litewskiej, jeżeli przynajmniej jedno z małżonków ma miejsce zwykłego pobytu na Litwie lub jeżeli przynajmniej jedno z nich było obywatelem Republiki Litewskiej w chwili zawarcia małżeństwa. W przypadku cudzoziemców i bezpaństwowców niemających miejsca zwykłego pobytu w Republice Litewskiej zdolność do zawarcia

małżeństwa i inne warunki wstąpienia w związek małżeński może regulować prawo państwa miejsca zwykłego pobytu obydwu osób chcących wstąpić w związek małżeński, o ile małżeństwo zostanie uznane w państwie miejsca zwykłego pobytu przynajmniej jednej z tych osób. Związek małżeński zawarty zgodnie z prawem w państwie trzecim jest uznawany w Republice Litewskiej, chyba że oboje małżonkowie mający miejsce zwykłego pobytu w Republice Litewskiej zawarli małżeństwo w państwie trzecim, aby uniknąć unieważnienia związku małżeńskiego zgodnie z prawem Republiki Litewskiej (art. 1.25 kodeksu cywilnego). Przebieg procedury zawarcia małżeństwa reguluje prawo państwa, w którym małżeństwo jest zawierane. Małżeństwo zostanie uznane za ważne również wówczas, gdy procedura jego zawarcia będzie zgodna z wymogami ustanowionymi w prawie państwa miejsca zwykłego pobytu lub obywatelstwa przynajmniej jednego z małżonków w chwili zawarcia małżeństwa (art. 1.26 kodeksu cywilnego). Stosunki osobiste między małżonkami reguluje prawo państwa ich miejsca zwykłego pobytu. Jeżeli miejsce zwykłego pobytu małżonków znajduje się w różnych państwach, stosunki osobiste między nimi reguluje prawo państwa ich ostatniego wspólnego miejsca zwykłego pobytu. Jeżeli małżonkowie nie mieli wspólnego miejsca zwykłego pobytu, zastosowanie ma prawo państwa, z którym małżonków łączą najbliższe stosunki osobiste. W przypadku braku możliwości wskazania państwa, z którym małżonków łączą najbliższe stosunki osobiste, zastosowanie ma prawo państwa, w którym zawarto związek małżeński (art. 1.27 kodeksu cywilnego).

3.5.2 Pary, które nie zawarły związku małżeńskiego/konkubencji i związki partnerskie

Nie uregulowano tej kwestii.

3.5.3 Rozwód i separacja sądowa

Zgodnie z art. 1.29 kodeksu cywilnego kwestie związane z separacją prawną i rozwodem reguluje prawo państwa miejsca zwykłego pobytu małżonków. Jeżeli małżonkowie nie mają wspólnego miejsca zwykłego pobytu, zastosowanie ma prawo państwa ich ostatniego wspólnego miejsca zwykłego pobytu, a w jego braku – prawo państwa sądu rozpoznającego sprawę. Jeżeli w prawie państwa obywatelstwa obojga małżonków nie dopuszcza się możliwości udzielenia rozwodu lub jeżeli w prawie tym przewidziano szczególne warunki, jakie należy spełnić, aby uzyskać rozwód, małżeństwo można rozwiązać zgodnie z prawem Republiki Litewskiej, jeżeli jedno z małżonków jest również obywatelem Republiki Litewskiej lub ma miejsce zwykłego pobytu w Republice Litewskiej.

Zastosowanie mają również przepisy rozporządzenia Rady (UE) 1259/2010 z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia w życie wzmocnionej współpracy w dziedzinie prawa właściwego dla rozwodu i separacji prawnej (rozporządzenie Rzym III).

3.5.4 Obowiązki alimentacyjne

Prawo właściwe dla uregulowania kwestii związanych z zapewnianiem członkom rodziny środków utrzymania (świadczenia alimentacyjne) ustala się zgodnie z postanowieniami konwencji haskiej z dnia 2 października 1973 r. o prawie właściwym dla zobowiązań alimentacyjnych (art. 1.36 kodeksu cywilnego).

Zastosowanie mają również postanowienia Protokołu haskiego z dnia 23 listopada 2007 r. o prawie właściwym dla zobowiązań alimentacyjnych.

3.6 Małżeńskie ustroje majątkowe

Zgodnie z art. 1.28 kodeksu cywilnego status prawny małżeńskiego ustroju majątkowego reguluje prawo państwa miejsca zwykłego pobytu małżonków. Jeżeli małżonkowie mają miejsce zwykłego pobytu w różnych państwach, stosuje się prawo państwa obywatelstwa obojga małżonków. Jeżeli małżonkowie są obywatelami różnych państw i nigdy nie posiadali wspólnego miejsca zwykłego pobytu, stosuje się prawo państwa, w którym zawarto związek małżeński. Status prawny małżeńskiego ustroju majątkowego ustanowionego na mocy umowy reguluje prawo państwa wskazanego przez małżonków w drodze porozumienia. W takim przypadku małżonkowie mogą wybrać prawo państwa swojego obecnego lub przyszłego miejsca zwykłego pobytu, prawo państwa, w którym zawarli małżeństwo, lub prawo państwa obywatelstwa jednego z małżonków. Zawartą przez małżonków umowę w sprawie prawa właściwego uznaje się za ważną, jeżeli spełnia ona wymogi ustanowione w prawie wybranego przez nich państwa lub w prawie państwa, w którym zawarto tę umowę. Na przepisy prawa właściwego wskazanego w umowie można powołać się w sporze z osobami trzecimi wyłącznie w przypadku, gdy takie osoby trzecie miały lub powinny były mieć świadomość, że dane prawo zostało wybrane jako właściwe na

mocy umowy. Na prawo właściwe wybrane na mocy umowy między małżonkami można powołać się w celu rozstrzygnięcia sporu dotyczącego praw rzeczowych do nieruchomości wyłącznie w przypadku, gdy spełniono wymogi w zakresie publicznej rejestracji danego składnika majątku oraz praw własności do nieruchomości obowiązujące w państwie, w którym znajduje się nieruchomość. Kwestie związane z umową między małżonkami dotyczącą zmiany statusu prawnego nieruchomości reguluje prawo państwa miejsca zwykłego pobytu małżonków w chwili dokonania takiej zmiany. Jeżeli w chwili zmiany statusu prawnego nieruchomości małżonkowie zamieszkiwali w różnych państwach, zastosowanie ma prawo państwa ich ostatniego wspólnego miejsca zwykłego pobytu lub – w braku takiego miejsca zwykłego pobytu – prawo regulujące kwestie związane ze stosunkami majątkowymi między małżonkami.

3.7 Testamenty i dziedziczenie

Zdolność spadkodawcy do sporządzenia, zmiany lub odwołania testamentu reguluje prawo państwa jego miejsca zwykłego pobytu. Jeżeli spadkodawca nie ma miejsca zwykłego pobytu lub jeżeli ustalenie jego miejsca zwykłego pobytu nie jest możliwe, zdolność testowania reguluje prawo państwa, w którym sporządzono testament (art. 1.60 kodeksu cywilnego). Formę testamentu oraz zmiany lub odwołanie testamentu reguluje prawo państwa, w którym sporządzono testament. Sporządzenie, zmianę lub odwołanie testamentu uznaje się również za ważne, jeżeli spełniono wymogi określone w prawie państwa miejsca zwykłego pobytu lub obywatelstwa spadkodawcy obowiązujące w chwili dokonania tych czynności lub wymogi określone w prawie miejsca zamieszkania spadkodawcy w chwili dokonania tych czynności lub w chwili jego śmierci. Sporządzenie testamentu dotyczącego nieruchomości, a także zmianę lub odwołanie takiego testamentu uznaje się za ważne, jeżeli ich forma spełnia wymogi określone w prawie państwa, w którym znajduje się nieruchomość (art. 1.61 kodeksu cywilnego). Zgodnie z art. 1.62 kodeksu cywilnego prawo państwa miejsca zwykłego pobytu spadkodawcy w chwili jego śmierci reguluje kwestie związane z dziedziczeniem inne niż kwestie dotyczące dziedziczenia nieruchomości. Kwestie związane z dziedziczeniem nieruchomości reguluje prawo państwa, w którym znajduje się nieruchomość. Jeżeli dziedziczenie nastąpiło po śmierci obywatela Republiki Litewskiej, jego spadkobiercy zamieszkujący w Republice Litewskiej uprawnieni do zachowku dziedziczą przysługującą im część spadku zgodnie z prawem Republiki Litewskiej niezależnie od prawa właściwego – nie dotyczy to jednak dziedziczenia nieruchomości. Jeżeli zgodnie z prawem właściwym do uregulowania kwestii związanych z dziedziczeniem majątek znajdujący się na Litwie nie może zostać przeniesiony do państwa trzeciego z uwagi na brak spadkobierców, taki majątek staje się własnością Republiki Litewskiej.

Zastosowanie mają również przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 650/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego.

3.8 Nieruchomości

Zgodnie z art. 1.48 kodeksu cywilnego prawo własności oraz inne prawa rzeczowe na nieruchomościach i ruchomościach reguluje prawo państwa, w którym znajdowała się rzecz w chwili zmiany jej stanu prawnego. Rzecz uznaje za nieruchomość lub ruchomość zgodnie z prawem państwa, w którym rzecz się znajduje. Urzędową rejestrację prawa własności i innych praw rzeczowych reguluje prawo państwa, w którym rzecz znajdowała się w chwili rejestracji. Prawo własności nieruchomości w przypadku zasiedzenia reguluje prawo państwa, w którym znajduje się nieruchomość.

3.9 Niewypłacalność

■ Ostatnia aktualizacja: 08/11/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.